

Korsvej i Colosseum

Langfredagens korsvejsandagt var i 2005 udformet af kardinal Joseph Ratzinger. I pavens fysiske fravær¹ blev den ledet af kardinal Camillo Ruini, der er generalvikar for bispedømmet Rom. Denne artikel indeholder præsentationen, den indledende bøn samt tredje, femte, ottende og fjortende station, som i særlig grad udtrykker denne korsvejs ledemotiv.²

Af Joseph card. Ratzinger³

Præsentation

Ledemotivet for denne korsvejsandagt kommer frem straks fra begyndelsen, i den indledende bøn, og derefter på ny i forbindelse med den 14. station. Ledemotivet er Jesu ord på Palmesøndag, hvormed han – umiddelbart efter sit indtog i Jerusalem – besvarer anmodningen fra nogle græsktalende, som gerne ville se ham,⁴ med ordene: "Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold" (Joh 12,24).

Herren tolker således sit jordiske liv i lyset af, hvad der gælder for det hvedekorn, som kun ved at dø når frem til at bære frugt. Han tolker sit jordiske liv, sin død og sin opstandelse som pegende

¹ Pave Johannes Paul var kun fysisk fraværende, men deltog i korsvejsandagten fra et kapel i Vatikanet, hvor der var etableret TV-forbindelse til Colosseum. På storskærme ved Colosseum kunne de mange deltagere tilsvarende opleve pavens deltagelse, mens Eurovisionen transmitterede fra begge kanaler. Red.

² En oversigt over alle 14 stationer kan ses ved at [klikke her](#). Den fuldstændige tekst med alle 14 stationer kan læses ved at klikke på et af følgende sprog: [engelsk](#) eller [tysk](#). Red.

³ Kardinal Joseph Ratzinger er præfekt for Troslærekongregationen og dekan for kardinalkollegiet. Korsvejsandagten er oversat af Vivian og Erling Tiedemann. Red.

⁴ Joh 12,20-23: Blandt dem, der drog op til Jerusalem for at tilbede Gud ved festen, var der nogle grækere. De kom hen til Filip, som var fra Betsajda i Galilæa, og sagde til ham: "Herre, vi vil gerne se Jesus." Filip kom og sagde det til Andreas, og Andreas og Filip kom og sagde det til Jesus. Men Jesus svarede dem:

frem mod den hellige Eukaristi,⁵ i hvilken hele hans mysterium er indeholdt og sammenfattet. Efter som han har gennemlevet sin død som en fuldstændig hengivelse af sig selv, en kærlighedens gerning, så er hans legeme nu forvandlet i opstandelsens nye liv. Derved er han, det menneskevordne Ord, nu blevet næring for os, som fører os til det sande liv, til det evige liv. Det evige Ord – livets skabende kraft – er nedsteget fra Himlen og således blevet den sande manna, det brød, som meddeler sig til mennesket i troen og i sakramentet.

På denne måde bliver korsvejen en vej, som fører helt ind til kernen af Eukaristiens mysterium: Folkefromheden og Kirkens sakramentale fromhed forener sig og smelter sammen. Korsvejsbønnen kan forstås som en vej, der fører til den dybe åndelige forening med Jesus, uden hvilken den sakramentale forening ville blive tom. Korsvejen fremstår som "mystagog".⁶

I modsætning til denne opfattelse står en anden, helt igennem sentimental forståelse af korsvejen, mod hvilken Jesus (i 8. station) advarer de kvinder fra Jerusalem, som græder over ham. Hvad der kun er følelse, slår ikke til; korsvejen skal være en skole i den tro, som i overensstemmelse med sin natur er "virksom i kærlighed" (Gal 5,6).

Det betyder dog ikke, at følelser skal være udelukket. For kirkefædrene var hedningenes første last netop, at de ikke har hjertet med, og de fremdrog Ezekiels vision, som til Israels folk forkyndte Guds løfte om at fjerne deres stenhjerte og give dem et hjerte af kød (Ez 11,19).⁷

Korsvejen viser os en Gud, som selv tager del i menneskenes lidelser, en Gud, hvis kærlighed ikke holder sig ufølsom på afstand, men kommer midt blandt os og endog lider døden på korset (jf. Fil 2,8).⁸ Den Gud, som tager del i vore lidelser, den Gud, som blev menneske for at bære vort kors, vil forvandle vort stenhjerte og kalde os til at tage del i andres lidelser. Han vil give os et "hjerte af kød", der ikke er ufølsomt over for andres lidelser, men som lader sig røre og fører os til den kærlighed, der genopretter og hjælper.

Det fører os tilbage til Jesu ord om hvedekornet – ord, som han selv udtrykker i denne grundsætning for kristenlivet: "Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv" (Joh 12,25).⁹ Dermed forklarer Jesus os også meningen med de ord, som i de synoptiske evangelier¹⁰ kommer før dette centrale udsagn i hans budskab: "Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig" (Matt 16,24).

Med alle disse ord giver Jesus selv en udlægning af korsvejen; han lærer os, hvordan vi skal bede den og følge den: Korsvejen er den vej, hvor vi mister os selv, og dermed den sande kærligheds vej. Den vej er han gået forud for os, og at gå den er, hvad korsvejen vil lære os.

Atter fører dette os tilbage til hvedekornet, til den hellige Eukaristi, i hvilken frugten af Jesu død og opstandelse uophørligt bliver nærværende blandt os. Sådan som han dengang gik sammen med di-

⁵ Eukaristi er græsk og betyder taksigelse. Ordet stammer fra Jesu takkebøn ved indstiftelsen af Nadveren: "Så tog han et bæger, takkede (græsk: eukaristêsas) og sagde ..." (Joh 22,17). Ordet eukaristi bruges ofte blot synonymt med "kommunion" eller "nadver", men dækker i virkeligheden hele det mysterium, som omfatter 1) Kristi virkelige nærvær (realpræsens) i Alterets Sakramente (nadveren), 2) hans ofring af sig selv på korset, som bliver nærværende i messen, og 3) vores modtagelse af ham i kommunionen/nadveren. Red.

⁶ D.v.s. som én, der indfører i mysteriet. Red.

⁷ Ez 11,19: Jeg giver dem et andet hjerte og en ny ånd i deres indre. Jeg fjerner stenhjertet fra deres krop og giver dem et hjerte af kød.

⁸ Fil 2,6-8: Han, som havde Guds skikkelse, regnede det ikke for et rov at være lige med Gud, men gav afkald på det, tog en tjeners skikkelse på og blev mennesker lig; og da han var trådt frem som et menneske, ydmygede han sig og blev lydige indtil døden, ja, døden på et kors.

⁹ Jf. Matt 16, 25; Mark 8, 35; Luk 9, 24; 17, 33: "Den, der søger at redde sit liv, skal miste det, men den, der mister det, skal vinde det"

¹⁰ Matthæus, Markus og Lukas. Red.

sciplene på vejen til Emmaus, sådan går han nu sammen med os og gør sig hele tiden på ny samtidig med os.

Indledende bøn

Herre Jesus Kristus, for vor skyld har du påtaget dig hvedekornets lod, som falder i jorden og dør for at bære megen frugt. Du kalder os til at følge dig på denne vej, når du siger, at "den, der elsker sit liv, mister det, og at den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv" (Joh 12,25). Men vi hænger ved vort liv. Vi ønsker ikke at miste det, men at beholde det helt for os selv. Vi vil besidde det, ikke hengive det. Men du går foran os og viser os, at kun ved at give det kan vi redde det. Når vi følges med dig på korsvejen, vil du føre os ad hvedekornets vej, ad frugtbarhedens vej, som når helt frem til evigheden. Korset – dét at hengive sig selv – hviler tungt på os. Men på din korsvej har du båret også mit kors, og du har ikke båret det en kort stund engang i fortiden, for din kærlighed er samtidig med mit liv. Du bærer det i dag, med mig og for mig, og på en forunderlig måde vil du, at også jeg nu, ligesom engang Simon af Kyrene, skal bære dit kors sammen med dig. Du vil, at jeg skal ledsage dig og – sammen med dig – gå i tjeneste for verdens frelse.

Hjælp mig, så min korsvej ikke blot bliver til et øjeblikks fromme følelser. Hjælp os til ikke kun at følge dig med smukke tanker, men at gå din vej af ganske hjerte og helt konkret, skridt for skridt, gennem vort daglige liv. Hjælp os til helhjertet at begive os ud på korsets vej og til altid at holde os til din vej. Befri os fra frygten for korset, fra frygten for at virke latterlige over for andre, fra frygten for, at livet kan glide fra os, hvis vi ikke river alt det til os, som det byder på. Hjælp os til at afsløre de fristelser, som lover os liv, men som kun tilbyder, hvad der i den sidste ende efterlader os tomme og skuffede. Hjælp os til ikke at ville eje livet, men at ville give det. Hjælp os at følge dig på hvedekornets vej og til at finde kærlighedens vej gennem dét "at miste livet" – den vej, som i sandhed giver os liv – og liv i overflod (Joh 10,10).¹¹

Tredje station: Jesus falder første gang

Skriftlæsning (Es 53,4-6)

Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar; og vi regnede ham for én, der var ramt, slået og plaget af Gud. Men han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi helbredt. Vi flakkede alle om som får, vi vendte os hver sin vej; men Herren lod al vor skyld ramme ham.

Meditation

Mennesket er faldet, og altid falder det på ny. Ofte bliver det en karikatur af sig selv, ofte er det ikke længere et billede af Gud, men et spotbillede af Skaberen. Han, som var på vej fra Jerusalem til Jeriko og faldt blandt røvere, der tog tøjet af ham og lod ham ligge halvdød og blødende i vejkannten – er han ikke et meget rammende billede på mennesket?

¹¹ Joh 10,10: Jeg er kommet, for at de skal have liv og have i overflod.

Jesu fald under korset er ikke kun mennesket Jesus, der falder, allerede fuldstændig udmattet efter piskningen. Her kommer noget dybere frem, som Paulus siger det i brevet til Filipperne: "Han, som havde Guds skikkelse, regnede det ikke for et rov at være lige med Gud, men gav afkald på det, tog en tjeners skikkelse på og blev mennesker lig; og da han var trådt frem som et menneske, ydmygede han sig og blev lydige indtil døden, ja, døden på et kors" (Fil 2,6-8). I Jesu fald under korsets byrde ses hele meningen med hans liv: Hans frivillige ydmygelse for at løfte os op fra vores hovmod.

Samtidig kommer også vores hovmods sande natur til syne: Det overmod, med hvilket vi vil frigøre os fra Gud og være os selv nok, fordi vi tror, at vi ikke har brug for den evige kærlighed, men ønsker selv at være herre over vort liv. Vi styrter os hovedkulds ud i dette oprør mod sandheden, i dette forsøg på selv at være gud, selv at være skabere og vore egne dommere – og ender med at ødelægge os selv. Jesu ydmygen sig selv overvinder vores hovmod: Ved at ydmyge sig selv genrejser han os. Lad os give ham lov til at genrejse os. Lad os aflægge vores selvtilstrækkelighed, vores fejlagtige begær efter autonomi, og lad os i stedet lære af ham – lære af ham, som ydmygede sig selv, at finde vores sande storhed i at ydmyge os og hellige os Gud og de brødre, som er blevet trådt under føde.

Bøn

Herre Jesus, korsets vægt fik dig til at falde. Vægten af vor synd, af vort hovmod, slår dig i jorden. Men dit fald er ikke en ond skæbne, ej heller udtryk for ren og skær svaghed hos den, som er blevet slået. Du ville komme os i møde – os, som i vores hovmod ligger på jorden. Den overmodige tanke, at vi skulle være i stand til at producere mennesket har ført til, at mennesker er blevet til en slags vare, som købes og sælges; de er blevet som en lagerbeholder med materiale til de eksperimenter, ved hvilke vi håber selv at kunne overvinde døden – mens sandheden er, at vi ikke gør andet end dybere og dybere at krænke menneskets værdighed. Herre, hjælp os, for vi er faldet. Hjælp os at forlade vort ødelæggende hovmod, lære af din ydmyghed og derved atter blive genrejst.

Fader vor ...¹²

Femte station: Simon af Kyrene hjælper Jesus med at bære korset

Skriftlæsning (Matt 27,32; 16,24)

På vejen derud traf de en mand fra Kyrene, som hed Simon, ham tvang de til at bære hans kors. – Jesus sagde til sine disciple: "Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig".

Meditation

Simon af Kyrene er på vej hjem fra arbejde og støder på hjemvejen på nogle dødsdømtes triste optog – måske for ham et tilvandt syn. Soldaterne bruger deres ret til at pålægge tvangsarbejde og lægger korset på denne kraftige mand ude fra landet. Hvilket ubehag må han ikke have følt ved uventet at opleve sig som medinddraget i disse dødsdømtes skæbne. Han gør, hvad han er nødt til at gøre, men sikkert med stor ulyst.

¹² Alle stationer afsluttedes med Fadervor. Red.

Evangelisten Markus nævner imidlertid sammen med ham også hans sønner, som åbenbart var kendt som kristne og medlemmer af fællesskabet (jf. Mark 15,21).¹³ Af det ufrivillige møde opstår tro. Ved at følge Jesu og tage sin del af korsets byrde er kyrenæren kommet til at forstå, at det var en nåde at kunne gå vejen sammen med denne mand, der skulle korsfæstes, og at kunne hjælpe ham. Jesu mysterium som den lidende og tavse har rørt hans hjerte. Jesus, hvis guddommelige kærlighed alene kunne og kan forløse hele menneskeheden, vil, at vi skal bære med på hans kors for at udfylde, hvad der endnu mangler i hans trængsler (Kol 1,24).¹⁴ Hver gang vi møder nogen med godhed, som lider, én, der er forfulgt og forsvarsløs, og hvis lidelse vi tager del i, hjælper vi med at bære Jesu kors. Og sådan opnår vi frelse og kan selv medvirke til verdens frelse.

Bøn

Herre, du åbnede Simon fra Kyrenes øjne og hjerte, da du, mens I delte korsets byrde, gav ham troens nådegave. Hjælp os at bistå vores næste, som lider, også selv om kaldet til at gøre det måtte stå i modstrid med vore egne planer og sympatier. Giv os at erkende, at det er en nåde at kunne være med til at bære andres kors og erfare, at sådan går vi vejen sammen med dig. Giv os glæden ved at forstå, at netop ved at tage del i din lidelse og i lidelsen i denne verden, bliver vi tjenere for frelsen og dermed i stand til at hjælpe med at opbygge dit legeme, Kirken.

Ottende station: Jesus møder Jerusalems kvinder, som græder over ham

Skriftlæsning (Luk 23,27-31)

En stor folkemængde fulgte ham, deriblandt også kvinder, som jamrede og græd over ham. Jesus vendte sig om mod dem og sagde: "Jerusalems døtre, græd ikke over mig, men græd over jer selv og jeres børn! For der kommer dage, da man vil sige: Salige er de, som ikke kunne få børn, de moderliv, som ikke fødte, og de bryster, som ikke gav die. Da skal man sige til bjergene: Fald ned over os! og til højene: Skjul os! For gør man sådan med det grønne træ, hvad vil der så ikke ske med det visne?"

Meditation

At høre Jesus nærmest irettesætte Jerusalems kvinder, som følger ham og græder over ham, giver anledning til overvejelse. Hvordan skal man forstå dét? Er det måske ikke en bebrejdelse, rettet mod en fromhed, som er rent sentimental, og som ikke bliver til omvendelse og levende tro? Det er til ingen nytte, at vi giver udtryk for en sentimental medlidenhed med denne verdens lidelse, hvis vort liv i øvrigt blot fortsætter, som det altid har gjort.

Herren advarer os således mod en risiko, vi altid er udsat for. Han viser os syndens alvor og dommens alvor. Måske er vi trods alle vore bekymrede ord over for det onde og over for de uskyldiges lidelser alligevel alt for tilbøjelige til at banalisere det ondes mysterium? Har vi måske, når alt kommer til alt, kun tilegnet os det milde og kærlige ved Gud og Jesus, mens vi ganske roligt har strøget det aspekt, som handler om dommen? Hvordan skulle Gud dog tage vores svaghed så alvor-

¹³ Mark 15,21: De tvang en mand, som kom forbi ude fra marken, til at bære hans kors. Det var Simon fra Kyrene, far til Alexander og Rufus.

¹⁴ Kol 1,24: Nu glæder jeg mig over det, jeg må lide for jer; og hvad der mangler af Kristi trængsler, udfylder jeg med min egen krop for hans legeme, som er Kirken.

ligt, tænker vi; vi er jo kun mennesker! Men retter vi blikket mod Sønnens lidelser, ser vi hele syndens alvor; vi ser, hvordan den må sones fuldstændigt for at kunne overvindes. Over for billedet af Herren, som lider, kan det onde ikke længere banaliseres. Også til os siger han: Græd ikke over mig; græd over jer selv – for gør man sådan med det grønne træ, hvad vil der da ikke ske med det visne?

Bøn

Herre, til de grædende kvinder talte du om bod, om den dommens dag, hvor vi kommer til at stå for dit ansigt, til at stå foran dig som verdens Dommer. Du kalder os til at standse den banalisering af det onde, som vi beroliger os med for at kunne fortsætte vort liv som hidtil. Du viser os, hvor alvorligt vort ansvar er; du viser os risikoen for at blive fundet skyldige og uden frugt på dommens dag. Giv, at vi ikke nøjes med at vandre ved din side og ikke har andet at give end medfølelse. Omvend os og give os et nyt liv. Tillad ikke, at vi til sidst står tilbage som det visne træ, men gør os til levende grene på dig, den sande vinstok, så vi kan bære frugt til evigt liv (jf. Joh 15,1-10).¹⁵

Fjortende station: Jesus lægges i graven

Skriftlæsning (Matt 27,59-61)

Så tog Josef [af Arimatæa] Jesu legeme og svøbte det i et rent lagen og lagde det i den nye grav, som han havde ladet hugge ud i klippen til sig selv. Og han væltede en stor sten for indgangen til graven og gik. Men Maria Magdalene og den anden Maria var der og sad over for graven.

Meditation

Vanæret og krænket, men på en værdig måde lægges Jesus i en ny grav. Nikodemus bringer en blanding på omkring hundrede pund af myrra og aloe, som skal udbrede vellugt. Nu, hvor Sønnen har ofret sig selv, oplever vi, hvad der allerede skete ved salvingen i Betania,¹⁶ nemlig noget *umådeligt*, som minder os om Guds umådelige kærlighed, om hans kærligheds "overflod". Gud er gav-

¹⁵ Joh 15,1-10: Jeg er det sande vintræ, og min fader er vingårdsmænden. Hver gren på mig, som ikke bærer frugt, den fjerner han, og hver gren, som bærer frugt, den renser han, for at den skal bære mere frugt. I er allerede rene på grund af det ord, jeg har talt til jer. Bliv i mig, og jeg bliver i jer. Ligesom en gren ikke kan bære frugt af sig selv, men kun når den bliver på vintræet, sådan kan I det heller ikke, hvis I ikke bliver i mig. Jeg er vintræet, I er grene. Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre. Den, der ikke bliver i mig, kastes væk som en gren og visner; man samler dem sammen og kaster dem i ilden, og de bliver brændt. Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om, hvad I vil, og I skal få det. Derved herliggøres min fader, at I bærer megen frugt og bliver mine disciple. Som Faderen har elsket mig, har også jeg elsket jer; bliv i min kærlighed. Hvis I holder mine bud, vil I blive i min kærlighed, ligesom jeg har holdt min faders bud og bliver i hans kærlighed.

¹⁶ Mark 14,3-8: Da han var i Betania i Simon den Spedalskes hus og sad til bords, kom der en kvinde med en alabastkrukke fuld af ægte, meget kostbar nardusolie. Hun brød krukken og hældte olien ud over hans hoved. Men nogle blev vrede og sagde til hinanden: "Hvorfor ødsle sådan med olien? Denne olie kunne jo være solgt for over tre hundrede denarer og givet til de fattige." Og de overfusede hende. Men Jesus sagde: "Lad hende være! Hvorfor gør I det svært for hende? Hun har gjort en god gerning mod mig. De fattige har I jo altid hos jer, og når I vil, kan I gøre godt mod dem; men mig har I ikke altid. Hun har gjort, hvad hun kunne. Hun har på forhånd salvet mit legeme til begravelsen."

mild i sin hengivelse. Hvis Guds mål er overflod, da bør heller intet være for meget for os, når det gælder Gud. Det er, hvad Jesus selv lærte os i Bjergprædikenen (Matt 5,20).¹⁷

Men vi skal også huske den hellige Paulus' ord om Gud, som "lader os udsprede kundskaben om ham som en duft. For vi er Kristi vellugt" (2 Kor 2,14f). Nu, hvor ideologierne går i opløsning, bør vor tro på ny være den duft, som fører tilbage til livets vej. Ved gravlæggelsen begynder disse ord af Jesus at blive virkeliggjort: "Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold" (Joh 12,24). Jesus er hvedekornet, som dør. Men fra dette døde hvedekorn udgår den store mangfoldiggørelse af brød, som vedbliver indtil verdens ende: Han er det livets brød, som kan mætte hele menneskeheden til overflod og give os den livgivende næring. Han er Guds evige Ord, der gennem korset og opstandelsen er blevet kød og også brød for os. Fra Jesu grav stråler Eukaristiens mysterium ud.

Bøn

Herre Jesus Kristus, ved din gravlæggelse har du gjort hvedekornets død til din; du er blevet det døde hvedekorn, som bærer frugt gennem tiderne og indtil evigheden. Fra graven stråler til alle tider løftet om hvedekornet, hvorfra den sande manna kommer, livets brød, i hvilket du hengiver dig selv til os. Gennem menneskevordelsen og døden er det evige Ord blevet det ord, som er os nær: Du giver dig i vore hænder og i vore hjerter, for at dit Ord må vokse i os og bære frugt. Gennem hvedekornets død giver du dig selv, for at også vi må få mod til at miste vort liv for at finde det; for at også vi må sætte vores lid til hvedekornets løfte. Hjælp os til mere og mere at elske dit eukaristiske mysterium og til at vise det ærefrygt – til i sandhed at leve af dig, brødet fra Himlen. Hjælp os til at blive din "duft", til at gøre sporene af dit liv kendelige for verden. Som hvedekornet kommer op af jorden som strå og aks, sådan kunne heller ikke du forblive i graven. Graven er tom, fordi han – Faderen – ikke lod dig "blive i dødsriget, og ikke lod din krop se forrådnelse" (Apg 2,31, Sl 16,10 LXX).¹⁸ Nej, du har ikke set forrådnelsen. Du er opstanden og givet plads til vort forvandlede kød i Guds hjerte.¹⁹ Giv, at vi må kunne juble over dette håb og med glæde kunne bringe det til verden. Gør os til vidner om din opstandelse.

[Klik her for at komme tilbage til forsiden](#)

¹⁷ Matt 5,20: For jeg siger jer: Hvis jeres retfærdighed ikke langt overgår de skriftkloges og farisæernes, kommer I slet ikke ind i Himmeriget.

¹⁸ Sl 16,10 citeret efter LXX (Septuaginta), den græske oversættelse af Det gamle Testaments hebraiske tekst, som blev foretaget i Alexandria til brug for græsktalende jøder og afsluttedes ca. 150 år før Kristus. Red.

¹⁹ Jf. kødets opstandelse. Red.